

การวิจัยประเมินผล
การพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์เพื่อใช้พัฒนาบุคลากร
ศิริวรรณ หวังดี และ ศิริพร มณีโชติ
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมการเกษตร

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) กระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์เพื่อใช้พัฒนาบุคลากร ๒) ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์ และ ๓) การนำไปใช้ประโยชน์ ความต้องการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรที่เข้ารับการเรียนรู้หลักสูตรการพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบวีดิทัศน์เพื่อนำมาถ่ายทอดความรู้ผ่านสถานีการเรียนรู้เพื่องานส่งเสริมการเกษตร (DOAE K-station) จำนวน ๘๒ ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบรายงานผลการดำเนินงาน และสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่ข้อมูล และสังเคราะห์สรุปข้อมูลพร้อมกับอธิบายความ ผลการวิจัย พบว่า

๑. กระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์เพื่อใช้พัฒนาบุคลากรของกรมส่งเสริมการเกษตร มี ๔ กระบวนการหลัก ได้แก่ ๑) การเตรียมความพร้อม ๒) พัฒนาบุคลากร ๓) ปรับปรุงแก้ไขสื่อวีดิทัศน์ และ ๔) ประเมินและสรุปผล ในแต่ละกระบวนการมีขั้นตอนย่อยเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกัน

๒. ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้รูปแบบวีดิทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๑ ข้อมูลทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๘.๔) มีอายุ ๓๑-๓๕ ปี (ร้อยละ ๕๐.๐) มีประสบการณ์ในการทำงานส่งเสริมการเกษตร ไม่เกิน ๓ ปี (ร้อยละ ๔๓.๙) เป็นนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (ร้อยละ ๗๔.๔) เป็นบุคลากรระดับปฏิบัติการ (ร้อยละ ๕๘.๕) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ ๕๘.๕) ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานเกษตรจังหวัด (ร้อยละ ๕๘.๕) หน่วยงานอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ ๒๕.๖) มีรายได้อยู่ระหว่าง ๒๐,๐๐๐-๒๕,๐๐๐ บาท/เดือน (ร้อยละ ๒๔.๔) มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง ๑๔,๐๐๑-๑๖,๐๐๐ บาท/เดือน (ร้อยละ ๒๕.๖) มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ๙ กลุ่มองค์ความรู้ เช่น การจัดการศัตรูพืช เทคโนโลยีการเกษตร และออกแบบและผลิตสื่อ เป็นต้น ใช้งานอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นประจำทุกวัน (ร้อยละ ๙๕.๑) จากโทรศัพท์มือถือ/แท็บเล็ต/ไอแพด (ร้อยละ ๙๕.๑) มีการใช้อินเทอร์เน็ตกับอุปกรณ์อื่นๆ (ร้อยละ ๓๕.๔) มีความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ (ร้อยละ ๑๐๐.๐) และมีความต้องการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ทำงาน (ร้อยละ ๙๐.๒)

๒.๒ การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ ภาพรวมส่วนใหญ่เห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = ๔.๒๑) ประเด็นเนื้อหาของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๓) องค์ประกอบของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๓) มาตรฐานหลักสูตรเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๘) และบรรลุผลการเรียนตามมาตรฐานหลักสูตรในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๔)

๒.๓ การจัดการเรียนรู้ ภาพรวมส่วนใหญ่เห็นว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๙๔) และการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ เกิดจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ ๙๘.๘)

๒.๔ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ภาพรวมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกี่ยวกับประโยชน์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตนเอง การพัฒนางานและหน่วยงาน และมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๔.๐๘) และมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๙๔)

๒.๕ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของหลักสูตร ประกอบด้วย **ด้านผลผลิตที่เกิดขึ้น** คือ ทีมงานส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจัดหลักสูตรในระดับมากและมีผลงานสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ **ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น** คือ บุคลากรที่เข้ารับการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น สามารถขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้ มีรูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ และมีหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นต้นแบบในการขยายผลให้เกิดคุณภาพในระดับมาก และองค์กรมีสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน นำมาเป็นตัวอย่างในการพัฒนาบุคลากรได้ในระดับมาก **ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้น** คือ บุคลากรได้รับขวัญกำลังใจ และเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองที่ตรงกับความต้องการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานพัฒนาบุคลากรได้ทีมงานผลิตสื่อวีดิทัศน์ที่มีคุณภาพระดับเขต เพื่อเป็นวิทยากรในการขยายผล เกิดความร่วมมือในการทำงาน และมีต้นแบบหลักสูตรเพื่อพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพ ตลอดจนกรมส่งเสริมการเกษตรมีสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ให้กับเกษตรกร

๓. การนำไปใช้ประโยชน์ ความต้องการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อุปสรรคของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ๑) การนำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ เรื่องการใช้โปรแกรมตัดต่อวีดิทัศน์ ๒) ผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้เนื้อหาเพิ่มเติมมากที่สุด คือ เรื่องเทคนิคการถ่ายภาพนิ่งและวีดีโอ ๓) ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้มากที่สุด คือ เรื่องความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการเรียน ปัญหา/อุปสรรคของหน่วยงานที่จัดหลักสูตร คือ ความพร้อมของผู้เรียน ความรู้ความเข้าใจของผู้รับผิดชอบงาน ความต่อเนื่องในการประสานงาน/ติดตามงาน เป้าหมายและเงื่อนไขของวิทยากร ๔) การพัฒนางานที่ต้องการให้เกิดขึ้น คือ การจัดการหลักสูตรเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาบุคลากรด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้ต่อเนื่อง

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น

เป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ .....

(นางศิริวรรณ หวังดี)

๑๗ เมษายน ๒๕๖๑

ได้ตรวจสอบแล้ว ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น

ถูกต้องตรงกับความ เป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ .....

(นางอัญชลี สุวจิตตานนท์)

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี